

Railforum

Pak je rol!

Aanbevelingen besturing ov-markt en spoorgoederenvervoer.

Expertgroep

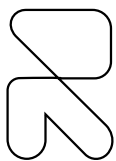
Discussies over de inrichting en besturing van de ov-markt en spoorgoederenvervoer steken regelmatig de kop op en vinden helaas veelal plaats vanuit meningen, standpunten, overtuigingen en oplossingen. Voorbeelden zijn de Fyra-enquete, de kerntaken van NS en verhoudingen tussen overheden, vervoerders en infrabeheerders. Om deze discussies met objectievere inbreng te voeden brachten Railforum en APPM een vijftal experts samen. Deze experts verkenden, gevoed door Railforumleden, de huidige besturing van de ov-markt en spoorgoederenvervoer en zij formuleerden enkele aanbevelingen. 'Besturing' is hierbij gedefinieerd als 'de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden over rollen (dus niet: organisaties), de invulling van en de afstemming tussen deze rollen, inclusief de bijbehorende prikkels'.

Hoofdoggaven

Doel is het tegengaan van (de negatieve effecten van) fragmentatie om de deur-tot-deur klantreis over grenzen van modaliteiten, concessies en vervoerders heen te verbeteren. Daarnaast willen we de capaciteitstoedeling aan personen- en spoorgoederenvervoer optimaliseren. We willen de innovatie- en slagkracht vergroten bij het doorvoeren van innovatieve oplossingen voor de groeiende vraag naar personen- en goederenvervoer, het sneller verbinden van de economische kerngebieden en een blijvende kwaliteitsverbetering van personenvervoer tot 'Mobility as a Service'.

Huidige besturing

In de huidige besturing zien we steeds betere outputsturing, marktprikkels en samenwerking, mede door goede decentrale concessies. Hierdoor zijn de prestaties van de ov-markt en spoorgoederenvervoer in Nederland behoorlijk goed. Tekortkomingen van de huidige besturing zijn fragmentatie, versnippering, gebrek aan innovatiekracht en ontbrekend leiderschap op sector brede uitdagingen. Voor verbetering vatbaar is ook de diffuse en niet consistente rolverdeling tussen marktpartijen en overheden, en tussen overheden onderling. Meer transparantie over rolverdeling, een meer consequente rolinvulling en wat kleine structuuraanpassingen zijn noodzakelijk om de hoofdoggaven te realiseren.

Zo kan de besturing van de ov-markt en spoorgoederenvervoer bijdragen aan betere kwaliteit voor de gebruikers, nu en met oog op de nabije toekomst.

Een duidelijke taakverdeling tussen strategisch, tactisch en operationeel niveau en rolvastheid hierin is van groot belang, evenals goede afstemming en samenwerking tussen verschillende partijen met het belang van de reiziger en verlader voorop. Eerst inzetten op het verduidelijken van de huidige rolverdeling en verbeteren van huidige rolinvulling, om pas daarna structuuringrepen in overweging te nemen.

1. Transparantie - concreet en meetbaar maken

- a. Doelstellingen met betrekking tot capaciteit van de ov-markt en vergoedingenoverzicht op diverse schaalniveaus.
- b. Doelstellingen met betrekking tot kwaliteit van de ov-markt en vergoedingenoverzicht op diverse schaalniveaus. Dus zowel op internationaal, landelijk, regionaal als lokaal niveau.

2. Rolverdeling - verduidelijken welke partij verantwoordelijk is voor deze rollen

- a. Lange termijn investeringen in infrastructuur op strategisch niveau invullen vanuit gedeeld belang van personen- en goederenvervoer voor Nederland. Rijksoverheid aan zet op (inter) nationale doelstellingen.
- b. Verbeteren kwaliteit van de ov-markt en spoorgoederenvervoer (bedrijfsvoering is niet het domein van politiek en overheid).

3. Rolinvulling - wat kunnen we beter doen

- a. Nog beter benutten van 'outputsturing' en 'prikkel' op afgesproken doelstellingen.
- b. Beter benutten van mogelijkheden zoals bijstelmomenten en integraal aanbesteden.
- c. Betere afstemming operationeel, tactisch en strategisch niveau (kennis en resultaten).
- d. Elkaar meer aanspreken op rolvastheid en uitvoering.

4. Kleine structuurwijzigingen

- a. Beter benutten van overleg over diverse rollen en partijen dat goed werkt, zoals de landelijke en regionale ov- en spoortafels.
- b. Meer integrale mobiliteits- of bereikbaarheidsconcessies (MaaS).
- c. Financiering afstemmen op bereiken van afgesproken doelstellingen (bv. voor landelijke projecten als ERTMS en MaaS).
- d. Gezien urgentie raden wij een gezamenlijke aanpak aan voor de bereikbaarheid van en binnen de Randstad Plus.

Deze hand-out hoort bij de uitgebreide Railforum notitie: 'Kwaliteitsgerichte besturing van de ov- en spoormarkt: Pak je rol!' Deze notitie is aan de leden van Railforum gepresenteerd op 8 juni 2017. Met speciale dank aan de experts: Bas Bakker, Piet Geurts, Jeroen Groenendijk, Floris de Groot, Menno Olman, Viola Salemans en Wijnand Veeneman.